

Obsah	5
Předmluva	9
ÚVOD	11
Jaké místo dostala fyzika mezi ostatními vědami	13
Fyzika jako povolání i životní poslání	16
Užitek ze studia dějin vědy	18
STAROVĚK	
I. MÍLÉTŠTÍ UČITELÉ LÁSKY K MOUDROSTI (Thalés, Anaximandros, Anaximenes)	28
Proč právě Mílét?	28
Arché je voda	30
Sedmero mudrců	35
Arché je apeiron	36
Arché je vzduch	39
Mílétské dědictví	41
II. BÁJESLOVNÝ MÁG Z OSTROVA SAMU (Pýthagorás, Alkmaion)	42
Kdo dal jméno uspořádanému světu	42
Co se traduje o Pýthagorovi	44
Mystika čísel	47
III. O JSOUCNU MOUDRÝCH ELEATŮ A ZÉNÓNOVÝCH APORIÍCH (Xenofanés, Parmenidés, Melissos, Zénón)	51
Co Xenofanés soudil o bozích, stalaktitech a potopě světa	51
Parmenidés, autor první dochované filozofie ve verších	54
Jak Melissos ze Samu a Zénón Elejský obhajovali svého učitele	56
IV. BÁSNÍK PROTI FILOZOFŮM (Hérakleitos, Empedoklés, Anaxagorás)	61
Plačící filozof	62
Hérakleitovy představy o kosmu a nebeských tělesech	64

Empedoklés z Akragantu na Sicílii	66
Anaxagorás z Klazomén	71
Anaxagorás o jevech nebeských i pozemských	73
O vnímání, nespolehlivosti smyslů a lidském poslání	73

V. ATOMISTÉ A PRVNÍ NEPŘÍRODNÍ FILOZOFOVÉ

(Leukippos, Démokritos, Prótagorás, Gorgiás)	76
Leukippos z Eleje (nebo z Abdéry či Mílétu)	76
Démokritos z Abdéry	77
Démokritos o poznávání a pořádku, který vládne ve vesmíru	80
Démokritovy zkušenosti a dobré rady pro poučitelné	81
Prótagorás – první profesionální učitel moudrosti	82

VI. NEJÚRODNĚJŠÍ LÉTA ŘECKÉ FILOZOFIE

(Sókratés, Platón, Aristotelés)	85
Sókratés	85
Platón	89
Aristotelés	97

VII. JAK DOSÁHNOUT OPRAVDOVÉHO ŠTĚSTÍ

(Helénistické filozofické školy)	109
Od koho se učí cynikové	111
Malovaná stoa	112
Stoická fyzika	114
Nedůvěra a pochybování jako životní filozofie	115
Proč je třeba se zdržet úsudku o pravdě	116
Hédonistická škola Epikúrova	117
Fyzikální poezie	120
Jak to řekne fyzik nebo filozof a jak básník Titus Lucretius Carus	120

VIII. ALEXANDRIJSKÝ CHRÁM MÚZ

Alexandrie – první dědička řecké kultury	125
O číslicích egyptských, řeckých, římských a arabských	128
Tisíc let antické matematiky	129
Dílo, které může soupeřit s biblí	130
Od Thaléta k Ptolemaiovi	133

Jak se počítají léta	139
Inženýr, matematik a fyzik Archimédés	143
O Hérónovi a jiných dívech helénistického světa	150

IX. UČENÍ ŘÍMANÉ Z PŘELOMU LETOPOČTU

(Vitruvius, Seneca Mladší, Pliniové)	157
Praxe se opírá o teorii, empirie je ověřována vědou	157
Problémy nejen dávného starověku	160
Seneca	160
Svědék a oběť srpnové apokalypsy roku 79	161
Polyhistor Plinius Starší	163
Nejučenější Říman 1. století o přírodě i lidech	165

X. ODKAZ ANTICKÝCH FYZIKŮ

Co odlišuje antickou vědu od současné	169
Augustin a Boëthius, filozofové na rozhraní antiky a středověku	169

STŘEDOVĚK

I. OBHAJOBA TEMNÉHO TISÍCLETÍ

Kdy středověk začal a kdy skončil	174
Islámská kulturní invaze	176
Konflikt mezi vědou a náboženstvím	179
Valdenští, albigenští a dominikáni	181
Doctor universalis	183
Doctor angelicus	185
Ibn Sína – Aristotelés středověku	188

II. VZDĚLANOST JE NEJVĚTŠÍ HODNOTOU

Školy římské a byzantské	192
Středověká společenství učitelů a žáků	195

III. POZVÁNKA NA TŘI SLAVNÁ EVROPSKÁ VYSOKÁ UČENÍ

Oxfordské colleges pro otevřené hlavy	198
---------------------------------------	-----

OBSAH

Doctor mirabilis, první ze slavných oxfordských osobností	200
Cambridgeská alma mater a její nejlepší žáci	202
O založení pražské univerzity podle středověkých kronik	204

IV. FYZIKÁLNÍ OBJEVY STŘEDOVĚKÝCH UČENCŮ

500–900	210
900–1100	211
1100–1200	213
1200–1300	213
1300–1400	215
1400–1500	217
Slovo na závěr	218
Použitá literatura	219
Jmenný rejstřík	222